د افغانستان اسلامي امارت
لوړو زده کړو وزارت

امارت اسلامی افغانستان
وزارت تحصیلات عالی

میرویس خان نیکه زابل د لوړو زده کړو مؤسسه
د علمي او محصلانو چارو معاونیت
د استادانو چارو آمریت

ګڼه: ۵۹۹ - ۶۰۵

نېټه: ۱۴۴۴/۸/۰۵

☐ عاجل ☐ عادي ☐ اطمینانیه ☐ بلاغیه

موضوع: دعلمي آزادي پالیسۍ تائیدي

د میرویس خان نیکه زابل د لوړو زده کړو مؤسسې محترم ریاست ته!

اسلام علیکم ورحمت الله وبرکاته!

محترما! د میرویس خان نیکه زابل د لوړو زده کړو مؤسسې د علمي آزادي پالېسي د مؤسسې د علمي شورى په (۲) پروتوکول ۱۴۴۴/۶/۲۵ هـ ق نیټه کې د کتلو وروسته تائید شوه چې داده ددې لیک سره مل یې په (۹) اتو ورقو کې ستاسو محترم معاونیت / ریاست / آمریت ته د ورستیو اجرأتو په موخه درلیږو.

په درنښت

پوهنمل حمد الله حمیم

د علمي او محصلانو چارو مرستیال

کاپي : د مالي او اداري چارو معاونیت ته!
کاپـــي: د ښووني او روزنې پوهنځی محترم ریاست ته!
کاپـــي: د اقتصاد پوهنځی محترم ریاست ته!
کاپـــي: د کرهنې پوهنځی محترم ریاست ته!
کاپـــي: د تضمین کیفیت او اعتبار ورکولو آمریت ته!
کاپـــي: د څېړنې او تحقیق محترم آمریت ته!

آدرس: دولایت مقام پخوانی ودانی ،دمخابراتو او معلوماتی تکنالوژی ریاست مخ ته ،قلات ښار ،افغانستان
ایمیل: Fzazalmohammadfazli12@gmail.com

د لـــــــــــوړو زده کـــــــــــړو وزارت

میـــــــــــرویس خان نیـــــــــــکه زابل دلـــــــــــوړو زده کـــــــــــړو مؤسسه

علـــــــــــمی او محصـــــــــــلانو چارو معاونیت

میرویـــس خان نیـــکه زابـــل د لـــوړو زده کـــړو مؤسسې

دعلـــــمي ازادۍ پالیـــسي

کال :۱۴۰۱

میرویس خان نیکه زابل د لوړو زده کړو مؤسسه ۱۳۹۶ 2017
Mirwais Khan Nika Zabul Institute of Higher Education

بسم الله الرحمن الرحيم

د میرویس خان نیکه زابل دلوړو زده کړو مؤسسې د علمي آزادۍ د پالیسۍ د منځپانګو لیست

د پاڼې سرلیک شمیره

1. پیـــــــــژنـــــــــــدنه 1

2. اهداف :.. 2

3. اهمیت او ضرورت : 2

4. لمړی ماده :.. 3

5. لمړی فقره : د علمي او اکاډمیک ازادۍ تعریف:.. 3

6. لمړی فقره : د اکادمیک ازادۍ اصلي ساحې:.. 3

7. دکادري غړیو علمي ازادي :... 4

8. دمحصیلینو ازادي: 6

9. د دې پالیسۍ د احکامو سره د نه عمل کولو پایلې.. 7

پيـــــژنـــــــدنه

د انسان له ځانګړنو څخه يوه ځانګړنه چې لوی خدای ورته د نعمت په توګه ورکړې ده، هغه د هغه ازادي ده، انسان ازاد پيدا شوی او بايد ازاد ژوند وکړي.خو د طبيعت او حالاتو د قوانينو پر بنسټ د انسان کړنې لامحدود نه دي او د نسل د ژوندي پاتې کيدو او د انساني کرامت او حقونو د ساتلو لپاره په ځينو شرايطو کې محدود دي. د لوړو زده کړو موسسې هم د پوهې، تخصص او حکمت د توليدونکو په توګه او همدارنګه د بشري پوهې د خپرونکو په توګه بايد قانوني ازادي ولري، چې په ارامه ذهن سره د نامعلومو څېړنو او کشف او په خپلو علمي افکارو سره ټولنه د افق پر لور رهبري کړي.لکه څنګه چې د لوړو زده کړو موسسه يو علمي مرکز دی چې ځينې بيرنۍ دندې ترسره کوي، د پراختيا، خلاقيت، نوښت، د زده کړې ودې، څېړنې او د پوهې توليد په برخو کې د لوړو زده کړو موسسو د خپلواکۍ اغيزمنتوب په نړۍ کې ثابت شوی دی. د پوهنتونونو خپلواکي که څه هم په قانون او لوايحو کې د هغو ګامونو په پام کې نيولو سره معقوله ده چې د دې مقام د لاسته راوړلو په موخه وړاندې شوي، خو په علمي او مالي برخو کې د لوړو زده کړو وزارت او يا نورو ادارو له مديريت او کنټرول سره مطابقت نه لري. د پوهنتونونو په چوکاټ کې چارواکي دغه مداخلې په ځينو چارو کې د خپلو ګټو تر څنګ د علمي خپلواکۍ روحيه هم بې روحه کړې ده، هر پوهنتون کولای شي د مقرراتو او اکاډميکو اصولو په پام کې نيولو سره په خپلواکه توګه عمل وکړي. د لوړو زده کړو د ملکي قانون دري دېرشمې مادې د دريمې فقرې له مخې: هېڅ دولتي او نادولتي ارګان نه شي کولی د وزارت او د لوړو زده کړو د مؤسسو په علمي او اکاډميکو چارو کې لاسوهنه وکړي او د دې په تعقيب څلورمه فقرې له مخې د دې مادې په (۱، ۲، ۳) فقرو کې له درج شويو احکامو څخه سرغړوونکی د عدلي تعقيب لاندې نيول کيږي. په پورتنيو مادو کې د اکاډميکو ازاديو تضمين شوی، د اکاډميکو ازاديو دغه پاليسي به د علمي شورا له تصويب وروسته د ميرويس خان نيکه زابل د لوړو زده کړو مؤسسه کيتطبيق شي.

د لـــوړو زده کــــــړو د ملکــــــي قانـــــون د ۳۳ مادي اولــــه ، دوهمــــه او دريــــمه فقره :

1. د لوړو زده کړو مؤسسه هغه علمي مرکز دی چې ټاکلی دندي په غاړه لري او له هر ډول سياسي، مذهبي ، قومي ، سمتي او ژبنيو فعاليتونو څخه خوندي ده.
2. دلوړو زده کړو د مؤسسې هيڅ کارکوونکی ، له جملې يی علمي او اداري کادر غړي نه شي کولای د تدريس ، علمي اداري فعاليتونو او کاري روابطو له لاري د خپلو ډليزو او سياسي موخو په منظور، نفوذ او ګټه اخيستنه ترسره کړي.
3. هيڅ دولتي او نادولتي اورګان نه شي کولای د لوړو زده کړو د وزارت او مؤسسې په علمي او اکاډميکو چارو کي لاسوهنه وکړي.

Mirwais Khan Nika Zabul Institute of Higher Education

اهداف :

عام هدف :

د علمي کادر غړیو لخوا د لوړو زده کړو په موسسه کې د ریښتیني علمي فضا رامینځته کولو لپاره د قوي ارادې بیا راژوندي کول او د لوړ کیفیت ښوونې او څیړنې رهبري چې د لوړو زده کړو موسسې به د نوي پوهې رامینځته کوونکو موسسو باندی بدلي کړي.

خاص اهداف :

1 .په مؤسسه کې د علمي آزادۍ مفکورې بنسټیز کول.

2 .په مؤسسه کې د علمي آزادۍ په وړاندې د قضیو پیژندل.

3. په مؤسسه کې د علمي ازادۍ د غوښتنو پیژندل.

اهمیت او ضرورت :

د لوړو زده کړو په موسسو کې علمي ازادي یو له بنسټیزو اړتیاوو څخه ده او د علمي بنسټونو د ودې لامل گرځي. له بده مرغه کله ناکله په علمي بنسټونو کې داسې سرغړونې رامنځته کېږي چې استادان او محصلین او علمي بنسټونه ترې ځورېږي، نو اوسنۍ پالیسي دعلمي ازادۍ د بنسټیز کولو لپاره جوړه شوې ده.

۱۳۹۶ مرویس خان نیکه زابل د لوړو زده کړو مؤسسه 2017
Marvais Khan Nika Zabul Institute of Higher Education

د میرویس خان نیکه زابل د لوړو زده کړو د مؤسسې د علمي ازادۍ پالیسي

لمړی ماده :

لمړی فقره : د علمي او اکاډمیک ازادۍ تعریف:

علمي ازادي د لوړو زده کړو قانون **د دریمې مادې** د **یوولسمې فقرې** له مخې په لاندې ډول تعریف شویده:

- د منل شوو علمي تګلارو(روشونو) او معیارونو پر بنسټ، دعلمي نظریو ازادانه وړاندي کول دي.

دوهمه ماده :

اوله فقره:

دغه پالیسي د لوړو زده کړو وزارت د ملکي قانون د دریمي مادي یوولسمي فقري ته په پام سره وضع شویده .

دریمه ماده:

لمړی فقره : د اکادمیک ازادۍ اصلي ساحې:

د علمي او اکاډمیکي ازادۍ تر ټولو اساسي عناصر عبارت دي له: څوک تدریس کوي، څه تدریس کیږي، څنګه تدریس کیږي، څوک د مطالعې اجازه لري. د علمي ازادۍ، د پوهنتونونو او څانګو د خپلواکۍ تر منځ د توپیرونو او داخلي اړیکو د روښانه کولو لپاره اړینه ده چې د اکاډمیک ازادۍ په پام کې نیولو سره چې د میرویس خان نیکه زابل د لوړو زده کړو مؤسسې په ستراتیژیک پلان کې په واضح ډول ذکر شوي، چې په راتلونکو کلونو کې به لاندي خالیګاوي ډکې شي:

- د علمي کادر غړو د استخدام او کادري ازمویني اخیستني صلاحیت ترلاسه کول.
- د علمي کادر غړو د تقرر لپاره د ژوري هیئت د ټاکلو صلاحیت درلودل .
- د علمي کنفرانسونو په محافلو کې برخه اخیستل او د مخته وړونکي په توګه د دوی ارزونه.
- د علمي مقالو لپاره د تقریظ لیکلو وړتیا پیداکول.
- د میرویس خان نیکه زابل دلوړو زده کړو د مؤسسې په علمي مجله کې د علمي مقالې د خپرولو لپاره د وړتیا ترلاسه کول
- په معتبرو نړیوالو ژورنالونو کې د علمي مقالو په چاپ او خپرولو کې د میرویس خان نیکه زابل دلوړ زده کړو د مؤسسې وړتیا ترلاسه کول .
- د اکادمیکو معیارونو سره سم د اکادمیکو کارمندانو د علمي کارونو د محتوا او بنې ارزونه
- په ملي اونړیواله کچه د تفاهم نامو ترسره کول.
- د لوایحو ، طرزالعملونو ، مقرراتو او نورو تقنیني اسنادو په جوړولو او تغیرولو اړوند غونډو کې ګډون کول
- د څانګو سربیره د نصاب او یا درسي کریکولم د نوي کولو لپاره د لازمي وړتیا درلودل .
- د خپلواکه څیړنو او علمي سروې ګانو ترسره کول.
- د درسي کتابونو لیکل ، دمضامینو تدریس او د رهنما استاد تر نظر لاندي تدریس کې اشتراک کول.
- د علمي مقالو لیکل.
- په کمیټو کې فعاله ونده، په اکاډمیکو چارو کې ګډون ، لیسو او پوهنتونونو ته د خدمتونو وړاندې کول
- د څانګي او پوهنتون په کچه د لیکچر نوټونو، تدریسي موادو او نصاب چمتو کول.

Morvais Khan Nika Zabul Institute of Higher Education
د میرویس خان نیکه زابل د لوړو زده کړو مؤسسه 2017

- د ښوونې او روزنې د کيفيت په لوړولو کې فعاله ونډه اخيستنه.
- د رهنما استاد په توګه په علمي سيمينارونو او مونوګرافونو کې د محصلانو رهنمايي کول .
- د علمي اثارو ژباړه.
- د پروفيسور رهنما استاد تر څارنې لاندې د څېړنې او علمي سروې ګانو ترسره کول.
- د علمي ترفيعاتو د مراحلو طی کول.
- د علمي شورا درلودل.
- د څانګې په کچه د نصاب نوي کول.
- علمي ترويج.
- په هيواد په کچه د تواميتونو او تفاهم نامو ترسره کول .
- د ماسټرۍ او دوکتورا پروګرامونو د پيلولو په موخه هڅې او کوښښونه کول.
- د قانون سره سم د اکادميک آزاديو ملاتړ.
- له قانون سره سم له علمي پوستونو څخه ګوښه کول.
- د فارغينو او د کار د بازار په تناسب د محصيلينو استخدام.
- د عامه او خصوصي کانکور ازموينو په ترسره کولو کې د نظارت ترسره کول.
- د ميرويس خان نيکه زابل د لوړو زده کړو د مؤسسې د علمي کليزې جوړول (د پسرلی او منی د سمسترونو پيل او پای، رسمي رخصتی، د منځنيو او پای سمسترونو د ازموينو پيل او پای او نور اړوند مسايل پکې شودل کيږي.)

څلورمه ماده :

دکادرى غړيو علمي ازادي :

اوله فقره :

د زابل د لوړو زده کړو مؤسسې اداري او علمي کارمندان او محصلين د علمي ازادۍ څخه په داسې طريقه کار اخلي چې د مسؤليت زده کړې او څېړنې سره مطابقت ولري او د پوهې په توليد او خپرولو کې برخه واخلي.

دوهمه فقره :

ټول علمي نظرونه او بيانونه بايد په عقلاني او منطقي توګه د ښه نيت او وضاحت سره څرګند شي او له هر ډول تاوتريخوالي، توهين او تعصب څخه پاک وي.

دريمه فقره :

د علمي آزادۍ دبيان حدود تر هغه حده دي چې د غيرقانوني فعاليت لامل نه شي او د نورو علمي غړو او محصلينو علمي آزادۍ ضعيفه او له ګواښ سره مخ نه کړي.

څلورمه فقره :

د علمي غړو علمي او څېړنيز فعاليتونه او د دوی پايلې د زابل د لوړو زده کړو مؤسسې د ښه شهرت او د مؤسسې د کاري ساحو په اړه د عادلانه قضاوت سره سم ساتل او پياوړي کيږي.

Marvais Khan Nika Zabul Institute of Higher Education 2017

پنځمه فقره :

د مؤسسې د اکاډمیکو غړو علمي آزادۍ ته ژمنتیا کولی شي د ټولنې مطلوب ارزښتونو ته وده ورکړي او په صادقانه او مسؤلیت سره د ټولنیزو مشکلاتو او غلطو باورونو باندې په نیوکې او ننګونې سره د پوهې سرحدونه پراخ کړي.

شپږمه فقره :

د زابل د لوړو زده کړومؤسسې ټول اکاډمیک غړي د حقوقي مقرراتو په چوکاټ کې د دیني او ملي ارزښتونو په ساتلو سره پرته له دې چې د مؤسسې په لومړیتوبونو کې مشکل واقع شي د څیړنېزو ، علمي او انتقادي بحثونو په ترسره کولو کې آزاد دي.

اوومه فقره:

د اکاډمیکو آزادیو څخه د سرغړونې، او د اکاډمیکو آزادیو په مسؤلانه تطبیق کې د شخړو او تناقض په صورت کې به مؤسسه موضوع د نظم او ډیسیپلین کمیټې له لارې حل کوي او د موجوده مقرراتو سره سم اړین اقدامات به ترسره کړي.

اتمه فقره :

اکاډمیک غړي د منل شویو علمي معیارونو سره سم په تدریس، تحقیق او تعلیمي چارو کې د ازادۍ حق لري.

نهمه فقره:

د اسلامي او ملي ارزښتونو په نظر کې نیولو سره له څیړنو څخه د ترلاسه شویو حقایقو او نتایجو د بیان آزادي.

لسمه فقره :

د لوړو زده کړو د قوانینو او د مؤسسې د پالیسیو په رڼا کې د ملي او نړیوالو اکاډمیکو بنسټونو او سازمانونو سره په آزاده توګه اړیکه درلودل.

یوولسمه فقره :

د نظر څرګندولو ازادي په پام کې نیولو سره په نصاب او تعلیم کې سمون او مثبت بدلونونه.

دوولسمه فقره:

د تائید شوی نصاب او درسي مفرداتو په نظر کې نیولو سره د درسي معیارونو او د نظم او اخلاقو له پالیسۍ سره سم د ټولګي په اداره کې د استادانو د عمل آزادي.

دیارلسمه فقره :

د اسلامي ارزښتونو او اخلاقي اصولو سره سم د نوي نظرونو او پوښتنو وړاندیز کولو لپاره د زړورتیا او وړاندې کولو آزادي.

څوارلسمه فقره:

د ټولنې په کچه د علم او پوهې د خپرولو په هڅه کې آزادي؛

پنځلسمه فقره:

په مؤسسه کې د سازماني کړنو خپلواکي.

شپاړسمه فقره:

په تخصص پورې اړوند علمي موضوعاتو کې د نظر څرګندولو ازادي.

اوولسمه فقره:

د پوهنځی د علمي شورا له تصویب وروسته د ګټورو تدریسي میتودونو په کارولو کې پر استاد هیڅ ډول بندیز نشته؛

اتلسمه فقره:

د لوړو زده کړو قانون په نظر کې نیولو سره د څیړنو د موندنو او پایلو په وړاندې کولو کې آزادي؛

د زابل د لوړو زده کړو مؤسسه میرویس خان نیکه ۱۳۹۶ 2017
Mirwais Khan Nika Zabul Institute of Higher Education

نولسمه فقره :

په علمي غونډو لکه کنفرانسونو، سيمينارونو، ورکشاپونو او داسې نورو کې د درسي تقسيم اوقات په پام کې نيولو سره د ګډون ازادي

شلمه فقره :

د پوهنتون اړوند په انجمنونو او کميټو کې د ګډون ازادي؛

يوويشتمه فقره:

د نورو خلکو په کارونو د علمي انتقاد ازادي؛

دوويشتمه فقره :

په تخصصي او اړوند برخو کې د ابتکاراتو او نوښتونو د طرحو د ارايئه کولو ازادي .

درويشتمه فقره :

نورې ازادۍ چې له قوانينو، طرحو، مقرراتو او طرزالعملونو سره په ټکر کې نه وي.

څلورويشتمه فقره :

اطلاعاتو ته د لاسرسي قانون له مخې اطلاعاتو ته د لاسرسي حق.

پنځه ويشتمه فقره :

- د کار قرارداد او د اړتيا په صورت کې د حادثې کتاب ته د لاسرسي حق.

پنځمه ماده :

دمحصيلينو ازادي:

لمړی فقره : د رشتې غوره کولو او د کريډيټ لايحې سره سم د نصاب غوره کولو کې آزادي.

دوهم فقره :له اسلامي او ملي ارزښتونو سره سم د مونوګراف او څېړنې په انتخاب کې ازادي.

دريمه فقره : د مؤسسې د پاليسيو په رڼا کې د محصلينو په اتحاديو ، غونډو او ضرورت اړوند کميټو کې د ګډون ازادي.

څلورمه فقره : د علمي اصولو پراساس د نورو نظرونو باندې د انتقاد کولو آزادي.

پنځمه فقره : د نظم او انضباط په کميټه کې د محصيلينو د استازي غړيتوب او د اشتراک حق.

شپږمه فقره : د استادانو او دمؤسسې د کارکوونکو پر کړنو د علمي نقد او نظر څرګندولو حق.

اوومه فقره : د استادانو او کارمندانو په مختلفو ارزونو کې د ګډون حق.

اتمه فقره : د ازموينې د مقرراتو سره سم د وروستي ازموينې نمرو ته د تجديد نظر حق .

نهمه فقره : د محصلينو لپاره د پوهنتون ټولو اسانتياوو ته د مساوي لاسرسي حق

لسمه فقره : د مؤسسې په ستراتيژيکو پلانونو او نورو پروګرامونو کې د نظر څرګندولو حق.

يوولسمه فقره: د علمي څېړنو په کمېټه کې د ګډون او د علمي – څېړنيزو چارو په اړه د نظر څرګندولو حق.

دوولسمه فقره: -د مؤسسې د لوايحواو قوانينو مطابق د علمي غړي په حيث باندې ټولو اړوند اسنادو او مدارکو ته د لاس رسی حق.

ديارلسمه فقره: د تحصيل د دورې په جريان کې نمراتو ته د لاسرسي حق.

څوارلسمه فقره : تعليمي ريکارډونو ته د لاسرسي حق او د تعليمي سندونو او کاري تصديق ترلاسه کولو حق.

پنځلسمه فقره : د مؤسسې په کچه د صنفي کمېټې د غړيتوب حق.

Marwais Khan Nika Zabul Institute of Higher Education 2017

شپږمه ماده :

ددي پالیسي د احکامو سره د نه عمل کولو پایلې:

لمړی فقره : د پوهنتون د ټولو علمي کارکوونکو او محصیلینو لخوا له قوانینو ، طرزالعملونو ، لایحو او پالیسیو څخه هر ډول سرغړوني به د اړوند قانوني اسنادو سره سم و څیړل شي او مجرم ته به د هغه د عمل مطابق سزا ورکول شي.

دوهمه فقره : که ددي کړنلاري د احکامو څخه سرغړونه وشي او د مجرم لپاره مجازات په نورو قانوني اسنادو کي ذکر شوي نه وي د سرغړوني د اندازي سره سم لاندي تصمیم نیول کیږي:

- شفاهي توصیه
- لیکلي توصیه
- شفاهي خبرداری
- لیکلي خبرداری
- لنډ مهال کسر معاش تر پنځو ورځو پوري (د پوهنتون د علمي کارمندانو لباره)
- اوږدمهال کسر معاش تر لسو ورځو پوري (د پوهنتون د علمي کارمندانو لپاره)
- د اعظمي څلورو ورځو لپاره لنډ مهاله گوښه کول (د محصیلینو لپاره)
- د بلې اداري ته اجباري لیږد (د محصیلینو لپاره)

د زابل د لوړو زده کړو مؤسسې د علمي ازادی تصویب :

دغه پالیسي د میرویس خان نیکه زابل د لوړو زده کړو مؤسسې د علمي شورى په (۲) گنه پروتوکول کي په ۲۵/ ۱۴۴۹ نیټه باندي په اتو (۸)صفحو ، شپږو (٦) مادو او پنځه څلویشت (۴۵) فقرو کي د رایو په اکثریت سره تائید ده .

زابل د لوړو زده کړو مؤسسې د علمي او محصلانو چارو معاونیت

پوهنمل حمدالله حمیم